

Wetsvoorstel mediation

Hoe werkt mediation? Aflevering 10: Paula Boshouwers, mediationadvocaat bij ReulingSchutte in Amsterdam, licht het wetsvoorstel mediation toe. Wat kunnen advocaten ermee?

‘Het wetsvoorstel mediation [...] zal leiden tot het eerder oplossen van conflicten, het slagvaardiger opereren van bestuurders, minder druk op de rechterlijke macht en bovenal, een snellere, efficiëntere en goedkopere rechtsgang’, zo stelt de website van de VVD. Het zal nog moeten blijken. Welke gevolgen hebben de door de VVD geïnitieerde mediationplannen voor uw praktijk?

Het wetsvoorstel mediation bestaat in feite uit drie delen. De voorgestelde Wet registermediator regelt de juridische aspecten van een mediation, zoals vastgelegd in de eveneens wettelijk te regelen mediationovereenkomst, en de instelling en instandhouding van een wettelijk register voor mediators met een wettelijk verankerd tuchtrecht. Dit heeft tot doel de kwaliteit van mediators te waarborgen.

De andere twee wetsvoorstellen bevorderen het inzetten van mediation in het burgerlijk respectievelijk het bestuursrecht. Uitgangspunt van de voorgenomen wetten is dat de gang naar de rechter voor burgers en overheden het ultimatum remedium is en dat het efficiënt en wenselijk is dat zij er eerst in goed onderling overleg samen proberen uit te komen, al dan niet onder begeleiding van een deskundige, onafhankelijke en onpartijdige derde: de registermediator.

De belangrijkste veranderingen:

1. Geschillen die een zogenaamde relationele dimensie hebben, kunnen door de burgerlijke rechter in elke stand van het geding naar mediation worden doorverwezen. De voorgenomen wet duidt bijna alle soorten

geschillen tussen juridisch geregelde relaties aan als zaken met een relationele dimensie, waaronder – maar niet beperkt tot – geschillen tussen aandeelhouders, bestuurders en vennootschappen, opdrachtgever en opdrachtnemer, werkgever en werknemer, deelgenoten in een gemeenschap, overheid en burger, geschillen voortvloeiend uit koop-, krediet-, huur- geldlenings-, vaststellings- en duurovereenkomsten. In alle ‘relationele’ zaken geldt: *comply or explain*. Hebben partijen voorafgaand aan de procedure geen mediation geprobeerd, dan zult u als advocaat in uw inleidende verzoekschrift of inleidende dagvaarding goed moeten uitleggen waarom niet, met het risico dat u door de rechter alsnog naar mediation wordt verwezen of dat uw cliënt niet-ontvankelijk wordt verklaard. Is tussen partijen een mediationbeding overeengekomen, dan zal de rechter een procedure in beginsel aanhouden voor mediation. Eenzelfde regeling geldt in het bestuurs(proces)recht (ook het belastingrecht); het wordt tot de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gerekend dat een bestuursorgaan ingaat op het verzoek van een burger tot mediation.

2. De verjaring van een vordering wordt met de aanvang van de mediation gestuit, zo is het voorstel. Uiteraard moet tussen partijen wel duidelijk zijn om welke vordering het gaat. Dit kan eenvoudig worden bepaald in de mediationovereenkomst. Slaagt de mediation niet, dan gaat de verjaringstermijn opnieuw lopen, met

een maximum van drie jaar, tenzij de oorspronkelijke verjaringstermijn zonder stuiting later zou zijn geëindigd, dan geldt die langere termijn.

3. Verder wordt het mogelijk om lopende een mediation een deelgeschil over een zuiver juridische vraag aan de (kanton)rechter voor te leggen. Het verzoek kan elektronisch worden gedaan en partijen krijgen binnen drie weken een uitspraak, waarmee zij vervolgens in de mediation verder kunnen. Dit kan efficiënt zijn in mediations waar meerdere geschilpunten bestaan, waarvan er sommige zuiver juridisch zijn en andere niet en het geen antwoord krijgen op de juridische vragen de voortgang in de mediation blokkeert, maar waar een juridische procedure geen oplossing biedt voor het hele probleem. Slaagt de mediation niet, dan is ook de uitspraak in het deelgeschil van de baan.
4. Mediators krijgen een wettelijk verschoningsrecht, waardoor de plicht van de mediator om vertrouwelijkheid te bewaren niet alleen, zoals nu ook al, contractueel maar ook wettelijk gewaarborgd wordt.
5. Tot slot wordt het relatief eenvoudig om een executoriale titel te verkrijgen op een in mediation bereikte vaststellingsovereenkomst.

Samenvattend zullen de wetsvoorstellen mediation, wanneer zij wet worden – en dat is wel de algemene verwachting – een impact hebben op de rechtspraktijk en hoe u uw cliënten zult gaan adviseren over mediation. Gelukkig hebt u nog even om eraan te wennen.